

ABSTRAKT:

Problematika psychiatrické komorbidity je závažným problémem veřejného zdraví, v léčbě závislosti se objevuje stále častěji a přináší s sebou různé komplikace a často i předčasné ukončení léčby. Jako hlavní nástroj léčby závislých klientů na většině specializovaných oddělení psychiatrických léčeben a nemocnic je stále používán bodovací systém spolu s pevně nastaveným režimem, přestože nebyla účinnost bodovacího systému doposud klinicky ověřena.

Cílem této pilotní studie je demonstrovat a ověřit na jednotlivých případech klientek s různými kategoriemi psychiatrických komorbidit, jak vnímají vyváženost sankcí a odměn a spravedlivé nastavení v rámci bodovacího systému. Dalším cílem je zjistit a ověřit, jaký vliv má bodovací systém na motivaci ke změně chování a úspěšnost léčby závislosti z pohledu klientek s duální diagnózou. Třetím cílem je zjistit, jaké nedostatky vnímají klientky s duální diagnózou v nastaveném bodovacím systému a jak si představují systém léčby, který by jim více vyhovoval a motivoval ke změně chování. Posledním cílem této studie je demonstrovat a ověřit na jednotlivých případech klientek, zda jsou potíže a překážky na cestě obstát a projít bodovacím systémem odlišné u jednotlivých psychiatrických komorbidit.

Ve výzkumné části práce je použit kvalitativní přístup. Kritériem záměrného výběru výzkumného souboru byla přítomnost psychiatrické komorbidity a podstoupení střednědobé ústavní léčby na oddělení závislostí. Dle četnosti přítomnosti jednotlivých psychiatrických komorbidit bylo stanoveno pět kategorií psychiatrických komorbidit a do každé kategorie byly záměrným výběrem vybrány dvě klientky s touto přidruženou psychiatrickou diagnózou, což znamená, že výzkumný soubor tvořilo celkem deset respondentek. Základními metodami kvalitativního sběru dat v této práci jsou pozorování, polostrukturované a narativní interview.

Z výsledků této pilotní studie vyplývá potřeba zamyslet se a zvážit možné změny bodovacího systému, tak aby byla zajištěna větší rovnováha mezi sankcemi a odměnami, větší spravedlnost v nastavení a zaměření na individuální potřeby a schopnosti klientek závislých na návykových látkách. Za přínosné pokládám, že se tato studie věnovala hodnocení bodovacího systému očima klientek, jak ony samy vnímají jeho výhody a nedostatky, jeho spravedlnost a vyváženost a vliv bodovacího systému na skutečnou motivaci ke změně jejich nežádoucího chování.